



ORADEA-MARE (NAGYVARAD)

Joi
30 Iuliu st. v.
11 August st. n.

Va esi joia si duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 56.

ANUL XVII.

1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.; pe 1/4
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 2 galbeni.

Suveniri și notițe de călătorie.

(În Transilvania, România și Dobrogea.)

(Urmare.)

Un simț neesplicaver început an furnică prin întreg corpul când revedeam aceste locuri cunoscute și iubite, cari toate îmi pareau că voiesc să me salute și să-mi povestescă despre suvenirurile unui trecut mai placut.

Locomotiva fluera și se mișcă cu mare ușelă, pare că voiesc să emuleze cu gândirile mele. Cu cât înaintam pe Tirnave la deal, inima îmi batea cu mai mare emoțiune, pentru că me apropiam din ce în ce mai tare de un loc atât de scump pentru mine și de mare însemnătate pentru istoria Românilor.

Acesta era Blașul.

Aurora început a reversă din ce în ce mai multă lumină. Deja puteam cunoșce terenul și satele până în departare mare. După configurațiunea terenului și după satele din apropiere, sciam cumcă Blașul nu este departe.

Eram trecut dela Craciunel. Privesc înainte (spre răsărit); mai întâiu zăresc frumoșele turnuri dela monastirea Blașului, acel templu mareț ce a fost martor la atâte fapte însemnate. Zăresc castelul mitropolitului și în urma alte edificii mie destul de cunoscute. Acuș trecem pe lângă podul de peste Tirnava cea mica, carele a fost aprins în primăvera a. 1877 în momentul când era să sosescă și să trecă Peciș voda comisarul Transilvaniei, ultima umbră a autonomiei țerii acesteia. Arderea acestuia a adus cu sine un proces între studenții de atunci și între un domn canonic... Un simțemint deosebit început să me predomnescă când trecem pe lângă Blaș. Multime de idei începura a mi-se perindă; multime de suveniri scumpe a mi-se reimprospetă... Este lucru ciudat, ce nu mi-l pot esplică. Eu nu pot gândi despre Blaș, fără a cugetă îndată la întregă istoria Românilor de dincôce și cu deosebire din seculii din urmă; nu pot gândi la Blaș fără a nu-mi perindă toate meritele lui pentru renașterea minții române și pentru salvarea românismului.

Iubitul cetitor va fi bun și m'a escusă decă îndemnat de o pietate rară ce o cultivez cătră acest focar adeverat al culturii române și al Românismului, me voi abate puținel dela firul pornit al scrierii mele și voi sacrifica câteva minute Blașului.

VII.

Blașul este un mic orașel cu vr'o 2000 locuitori, situat între ambele guri ale Tirnavelor, și are o poziție foarte romantică. Blașul este neînsemnat ca oraș, dar este cel mai memorabil loc pentru românism, locul cel

mai scump pentru faptele sale îndeplinite în cause naționale, în cause de regenerare și redeșteptare a simțului și a cugetării românesce dincôci și dincolo de Carpați.

„Blașule ție națiunea
Îți închină salutare
Salutare Românimea
În cultura 'naintare'.

Cu aceste cuvinte ale poetului, salut și eu Blașul.

Pe ceriul Românimei domniă întunerec, întunerec intelectuale și culturale. Românii orbecau prin ceta nopții... Atunci o zare binefacătoare se respândește să alunge întunerecul. Zarea se desvoltă tot mai mult în o adeverată lumină care a mântuit nêmul românesc nu numai dincôci, dar a ajutat renașterea fraților de dincolo. Blașul fu acel focar luminos carele prin școlile sale înființate pe la a. 1754, prin omenii eșiți de aici, a dat renaștere naționalității și a deșteptat conștiința și simțul poporului. Blașul a dat cei d'ântai luceferi și apostoli ai renașterii Românismului, a dat renașterea limbei, a istoriei și a literaturii române.

„Decă nu era Klein (Micul) Șincai și Majoru, Românii astăzi istoria nu aru avé“. Asă scriea eruditul Eliade Radulescu la a. 1838. Dar Blașul a făcut și mai mult. A dat renaștere Românilor la 1848 ca națiune politică, ca națiune în șirul celorlalte națiune. Să ne aducem aminte de marța adunare dela 3/15 maiu, de jurământul solemn depus de poporul român în câmpul libertății, de drepturile proclamate de națiunea întregă. Să ne aducem aminte de acel bogat și adeverat spirit național ce s'a cultivat aci cu atata ingrigire prin o multime de distinși crescători, de acel nobil simț ce s'a plantat în totdeuna în tinerețea română, și carele a dat fructe atât de îmbelșugate și binecuvântate.

A nu recunșce aceste merite Blașului, însemnă a nu recunșce dreptatea, a voi blamarea adevărului...

M'aș departă pré tare dela obiectul meu, decă aș face istoria Blașului și a însemnatății lui, și aș obosi și pe cetitorii pré mult. În loc de a face acesta voi fi atât de nemodest și voi face amintire de unele suveniri de ale mele, pentru ce bunul cetitor va binevoi a nu-mi luă în nume de reu. Nu voi fi eu cel de d'ântăiu carele vorbesc despre mine. Eu cunosc destui, se vede că s'a făcut moda așa.

Am petrecut în Blaș 5 ani, un timp frumos și o viață placută de student împreună cu multe suveniri de tot soiul.

În tòmna anului 1863 am mers pentru prima oră la Blaș; chiar atunci și-a ținut și Asociațiunea transilvană o adunare generale.

Dr. A. P. Alexi.

(Va urmă.)

S A T U M A R E

Adunarea din Baia-mare

a Societății pentru fond de teatru român,

s'a deschis la 7 august în preșința unui public numeros adunat din părțile satmarene, chiorene și selagene. Comunicăm aici de ocamdata :

Raportul comitetului.

Onorabilă adunare generală!

Statutele Societății noastre impun comitetului sarcina d'a raportă la fie-care adunare generală despre activitatea sa de peste an.

Fie-ne permis a ne abate de astă-dată dela această îndatorire, și 'n loc d'a ve raportă despre activitatea noastră numai dintr'un an, să facem o revistă scurtă asupra unui interval mai lung.

Sînt tocmai noue ani, de când Societatea noastră, după adunarea sa constituitoare din Deva, a ținut prima sa adunare generală în părțile aceste.

Inteligența română din Satumare a avut nobilul îndemn, ca îndată la adunarea constituitoare să-și ofere ospitalitatea și zelul spriginitor pentru viitoarea și prima adunare generală.

Și, precum atunci, adunarea constituitoare din Deva a preferit din mai multe invitări pe aceea a inteligenței noastre din Satumare, tot astfel și adunarea generală din anul trecut ținută la Sibiiu a primit cu plăcere chiamarea dvăstre.

Ietă-ne dară, după noue ani de zile, ierăși în mijlocul dvăstre, căci de și adunarea presinte se ține în alt oraș, aceea totuși se află în părțile sătmărene, și la această adunare avem onore d'a săluta ierăși mai tot pe aceleși persoane, cari s'au întrunit la adunarea noastră generală, ținută în orașul Satumare, la 1872.

Cu bucuria vederii vă salutăm, domnilor și doamnelor, și cu deplină mulțămire venim să ve punem la cunoștință progresul material și moral al Societății din momentul ultimei noastre conveniri cu dvăstre și până 'n momentul presinte.

Plini de speranță și cu încredere în spriginul publicului cult românesc vă părăsirăm atunci; cu totul întăriți ne rentorcem aci, căci simpatia de care ne bucurarăm în părțile pe unde umblarăm, efectul material, dar mai ales cel moral căștigat pentru Societatea noastră, ni-a produs un rezultat, care în împrejurările noastre trebuie să ne mulțămescă pe toți.

La adunarea din Satumare, ținută în 1 și 2 maiu 1872, fondul nostru abia se urcase la 2909 fl. 62 cr., și ietă astăzi, după noue ani, cassariul Societății noastre ni presintă un raport despre 25,821 fl. 36 cr. Așă dară, de când ne vedurăm mai pe urmă, fondul nostru a crescut cu 22,911 fl. 74 cr. Observând, că cuponele hârtielor devalore în nr. de 146 pentru anul curent numai zilele aceste s'au tăiat și că acele au valoare de aproape o mie de florini. Așă dară fondul nostru s'a ureat peste 26 mii.

Nu este mare acest fond, nici că ajunge încă spre a pute realisa din el aspirațiunile noastre; dar considerând greutățile cele multe cu cari avu d'a se luptă Societatea noastră, trebuie să recunoșcem importanța lui.

Durere! de un timp încoci mai tôte întreprinderile culturale române au două dușmane de mörte: una e nepăsarea care inșciă zelul inteligenței noastre intru spriginirea scopurilor de cultură națională, și alta sărăcia care apesă din ce în ce mai mult pe bietul nostru popor. Ambele aceste dușmane se puseră și 'n calea progresului Societății noastre; ma se adause și a treia, și

anume cea esperință tristă, că mai mulți din aceia, cari prin propria lor subscriere își deteră cuvântul de onore pentru sporirea fondului Societății, nu numai uitară acest obligămēt patriotic și național, dar tot odată siliră pe comitet să useze față de ei de drepturile acordate prin lege.

Acosta considerațiune din urmă fu și cauza, pentru care comitetul a propus și Societatea a adoptat niște schimbări în statutele noastre, ca cel puțin în viitor să fim scutiți de asemenea neplăceri.

Ietă pe scurt istoricul Societății noastre. Da, noi avem deja o istorie, căci avem trecut. Adunarea generală din anul trecut ținută la Sibiiu a și constatat acosta, îndrumând comitetul ca la una din viitoarele adunări generale să presinte Analele Societății.

Subscrisul secretar ar fi și indeplinit acosta hotărîre încă la această adunare, de cumva alte afacere de interes național nu-l impedecau tocmai în lunile din urmă d'a-și termină lucrarea începută în asta privință.

Și acuma, ca să venim la propriul raport al comitetului, indicat prin statute, despre activitatea sa din anul espirat, vom țice, că acela se cuprinde în cele înșirate pân'acuma.

Conform statutelor, agendele comitetului se resum în administrarea fondului Societății, ținend cont de statute și de decisiunile adunărilor generale. Ietă ceea ce a făcut dară comitetul. A încassat capitale și taxe, noue și vechi, le-a aședat pentru fructificare în locuri sigure, a ingrigit de averea Societății, precum se va vedē în special din raportul cassarului.

Și trebuie să accentuăm cu cea mai mare bucurie, că tocmai anul espriat este acela, care în privința progresului nostru material formează o epocă, de oră-ce dela înființarea Societății noastre nici intr'un an fondul nostru nu s'a sporit cu așă sumă mare.

Acest sporiu mare este a se atribui ilustrei familie Mocioniane, atât de binemeritată de națiunea română, care și de astă-dată, prin trei membrii ai sei, au dat contingentul cel mai mare, afară de sumele versate mai de mult în cassa Societății.

De odată inse cu acosta constatare îmbucurătoare, trebuie să inscriem și o pierdere. Un bărbat carele a avut titlu legitim la stima generală, carele a luat mare parte la întemeierea acestei Societăți, unul din membri fondatori ai ei, primul nostru președinte, dr. Iosif Hoșoș, a încetat din viețā în 10 nov. 1880. Să vērșam și noi o lacrimă pe mormētul lui, căci el a fost și al nostru.

Budapesta 3 august 1881.

Iosif Vulcanu
secretar.

V. Babeș
vice-președinte.

C e e n o u ?

Două instituțiuni economice române de o mare însemnătate pentru progresul material al țerei se înființeză în România. Aceste sînt: „Creditul mobilier român pentru desvoltarea industriei, comerțului și agriculturii” și „Societatea română de construcțiuni și lucrări publice”. În ceea ce priveșce prima, titlul seu i indica scopul; în cāt pentru a doua, ea va construi pentru comptul statului și al particularilor ori ce fel de edificie, palaturi, localuri pentru administrațiunile publice, magazii de ori ce fel, clădiri particulare, căi ferate, șosele, canaluri etc. și plata acestor lucrări se va face prin anuități! Capitalul nominal al creditului mobilier este de 40.000,000 lei, împărțit în două emisiuni de cātē 20.000,000 lei. Capitalul Societății de construcțiune este de 20.000,000 lei, împărțit în două emisiuni de cātē 10.000,000 lei.

Între învățători și între ministrul Trefort a erupt un conflict acut; înțelegem, firesce, pe învățătorii magiari, căci despre ai noștri nici că am pre pute presupune așa ceva. Causa conflictului este adunarea generală a învățătorilor din țară, pe cari i-a convocat ministrul de culte. Această adunare întimpină pretotindene mare opozițiune, căci statutul compus de ministru nu convine învățătorilor. Confesiunile dic, de și numărul școlilor confesionale trece peste trei-spre-zece mii, ier acelor fără confesiune abia se cercă la o mie opt sute, totuși în adunare majoritatea e asigurată pentru aceștia. Dar și aceia, cari nu judecă din punct de vedere confesional, se opun cu toată puterea. Învățătorii și până acuma, fără intervenirea guvernului ținură adunări generale în Budapesta, și înființară fondul br. Iosif Eötvös menit pentru ajutorarea învățătorilor și pe care-l administreză un comitet executiv. Adunarea de acuma e convocată prin ministru fără scirea acelu comitet, ma acela nici n'a fost invitat la adunare, și totuși ministrul voiește să ia dela el fondul numit, din care causă comitetul protesteză cu energie. Despre obiectele importante, pe cari învățătorii voiesc să le discute, nu este iertat a vorbi în adunare, căci toate ceștiunile de politică, de religiune și de instrucțiune etc. sânt interdișe. Ce va desbata adunarea, nu se scie, căci programa se va publică numai cu două zile înainte de deschidere, deci reuniunile cari trămit acolo delegați, nu le pot desbata înainte și nu pot da instrucțiuni mandatarilor lor. Deci adunarea are să fie sgomotosă.

Două diuare din București, guvernamentalul „Telegraful“ și conservatorul „Timpul“ condamnă în termeni forte aspri politica română de dincôce de munți. „Telegraful“ scriind de rezultatul alegerilor din Ungaria și Transilvania, combate abstenența Românilor din Transilvania și accentuează, că magiarii au câștigat ce au prin activitate parlamentară. „Timpul“ scrie, că în toată Transilvania a fost un singur om care s'a espus și jertfit în politică, Avram Jancu, și cine l'a căutat bolnav și cine-și mai aduce aminte de el? Toți ceilalți au fost și sânt oameni lași, indiferenți, egoiști, fără caractere, oameni de nimic, caractere formate sub robie, cari până astăzi s'au distins în două direcțiuni: avere cu ori ce preț, fie dela români, fie dela străini!

Din Tobelbad ni se scrie, că și în sezonul acesta s'a întrunit acolo un numer frumos de ôșpeți, cari se compun mai ales din persoane de prin Austro-Ungaria, între cari numai câțiva români. Pozițiunea băilor, cu villele sale în padurea de brați, este din cele mai binefăcătoare. Petrecerile încă sânt la ordinea zilei, se dau concerte, baluri și alte conveniri sociale, unde domnesce purure cea mai vială dispozițiune spirituală.

La epistolele cu bani nu mai e permis ca pe cuvântă numele adresatului său locul unde se trămite să se subtragă cu negrăla, căci direcțiunea a observat, că pe tăiătura ce de multe ori produc trasurile aspre de condeiu de oțel, banii se scot frumos din epistola. Ministeriul a ordonat ca epistolele cu bani cu asemenea subtragere să nu se mai primescă la poșta.

Regularea porții-de-fer la Dunarea-de-jos este o dorință veche a comerului. În privința acesta au avut loc încă mai de mult niște desbateri între guvernul austriac și cel unguresc, înse fără nici un folos, căci guvernul austriac a pretins să aibă încurgere la regulare, ier guvernul unguresc a respuns, că afacerea acesta il privesce numai pe densus. De curând ministrul de comeriu austriac s'a adresat în privința acesta cătră ministrul de esterne comun, spre a usă de influința sa în Budapesta pentru deslegarea acestei ceștiuni importante.

Bataie la Ecica română. S'a întâmplat în sепtémăna trecută. La Ecica-română sânt staționați de

câtva timp husari. Un plugar român a observat de câtva timp, că i se fură unele obiecte. S'a pus la pândă și a prins pe un husar, dar husarul nu s'a lăsat și astfel s'a escat între ei o luptă, care apoi a devenit o bataie formală, căci și plugarul și husarul a căpătat ajutoare. S'a făcut întrebunțare și de pușcă și un om a murit. Investigațiunea s'a început numai decăt.

Noua cometă. Cometa semnalată de Americani și descoperită de cătră Schöberle, și-a făcut aparițiunea în Europa; în noptea dela 18 spre 19 a fost semnalată de observatoriul din Viena în constelațiunea Caprei. La 20 spre ora 1 după međul noptii a fost zărit de dl Henry, la conservatoriul din Paris. Cerul fiind inorat, nu a fost cu putință d'a face cel mai mic calcul asupra acestui nou astru rătăcitor. Mersul seș este forte încet. Cometa este departe d'a fi așa stralucitoare ca aceea din 1807—1881. Stralucirea sa nu întrece cea a unei stele de a 6-a mărime. Până acum nu s'a putut stabili pozițiunea ei. Tot ce se scie, că noua cometă nu are codă.

Mania de a-și schimosi numele. Precum se scie, frații noștri din România au avut, ma unii mai au și astăzi, obiceiul, că îndată-ce ies în străinătate, să-și schimosescă numele, să schimbe pe u final cu o, așa ei din Jorgulescu facură Jorgulesco, din Munteanu Munteano. Cugetamu, că acest obicei a dispărut, când ietă il gasim tocmăi în țară, în formă și mai ciudată. Cetim în diuare, că prefectul „Pruncu“ se scrie „Pronco“ și prefectul „Băicoianu“ — „Baicoiano“. Comic! Pré comic!

Jidovesce. „Cultura“ din Pitesci publică următorul fapt, a căruia descriere o reproducem, lăsând întreaga respundere menționatului diuar: La 10/22 julie curent curtea cu juri a judecat procesul cu acei opt tâlhari evrei, cari au omorit pe o israelită cu varga de fier. Pe trei din jidani i-au condamnat curtea pe viață la muncă silnică, pe unul la șese ani de închisore, ier pe altul la un an și pe trei i-a achitat. Pe când tâlharii au eșit din sala curții cu juri, escortați de un caporal cu deuce soldați, voidn a-i duce la temniță, jidovimea în mare grupă, s'a repeđit cu holovani asupra soldaților, unii năpădisse a le luă armele și alții dau cu pietre, care a-și lovit pe caporal în pavilionul urechei drepte, mulțumită căciului celei mari de dorobanț că a putut fi apărat, căci lovindu-se în tâmplă, caporalul ar fi fost la minut mort; însă soldații și-au făcut datoria resistând cu multă tărie contra furiei jidanilor apărându-se atât pe ei, cât și pe tâlhari spre a nu-i scapă. Pe un alt soldat l'a lovit cu un mare holovan, peste centiron. Viind ajutoare jidovimea a fost pusă la locul seș, în oraș a fost mare senzațiune; onore soldaților.

Cronica lumei.

În Roma iritațiunea nu mai încetă în contra preoțiunei. Acesta începe a fi neplăcută și pentru guvern. El voiesce să oprască adunarea poporală convocată pe duminica viitoare, temându-se că se vor face escese. Dar acesta iriteză și mai mult spiritele agitate, și se pôte întâmplă, că guvernul va căde.

Francmasonii în Germania se bucură de protecțiunea cercurilor celor mai inalte. De curând a apărut statistica logelor francmasonii germane, și din aceea se ivesc niște date forte interesante. Membri tuturor logelor se urcă la trei-deci și nouă de mi, și între ei cel d'ântăiu, totodată patronul tuturor logelor, este ênsuși împăratul Vilelm, ier substitutul seu e moștenitorul de tron. Între membri se află o mulțime de mari-duci și principii, generali, coloneli, ministri etc. dar și 271 de preoți.

Un câmp de ghiată. Citim în „Gazeta din Francfurt“ dela 10 juliu: Unul din stabilimentele cele mai

interesante din esposițiunea dela Francfort, un câmp de ghiată pentru patinatori, construit cu adevărați bolovani de ghiată este aproape sfârșit. Cele d'ântăiu încercări, făcute la 4 iuliu, au fost foarte multămitore. Este primul stabiliment de felul acesta care există în Germania.

Conscripțiunea poporului din 1880 făcută în toate țările Europei începe a ne da pe rând rezultatele sale arătându-ne totdeauna asemănări interesante despre înmulțirea populațiilor din diferite state. În toate statele europene Germania ocupă locul prim în privința înmulțirii. Ea dela 1871 până la 1880 s'a înmulțit dela 41.010,150 la 45.194,272 suflete. După ea urmează Austria, care dela 1869 până la 1880 s'a urcat dela 20.396,630 la 22.130,684 suflete; Ungaria însă de la 15.417,326 numai la 15.610,729 suflete, adică mai nici o înmulțire. Asemene slab stă lucrul în Franța, unde populațiunea, care în anul 1872 numeră 36.474,437, de atunci până în anul 1876 s'a urcat numai la 36.905,788 suflete. Așa dara cât se scie până acuma despre populațiunea statelor numite numai Germania și Austria s'au urcat foarte considerabil în populațiune, precând Ungaria și Franța mai de loc.

Licitarea obiectelor de artă ale lordului Beaconsfield. Vânzarea cu licitațiune a obiectelor de artă, de lux, etc. ale lordului Beaconsfield s'a făcut la Londra în mijlocul unei mari mulțimi. Colecțiunea de monete și medalie a fostului ministru a fost admirată și vândută cu prețuri colosale. S'au disputat mult gravurile lui Kaufmann, Strange și Rafael Morgen, care s'au urcat la prețuri fabuloase. Dar interesul de căpeteniă l'au prezentat manuscriptele romanțurilor ș'altor opere publicate de lordul Beaconsfield, atunci când nu eră de cât dl Disraeli. Manuscrisul Curiositățile literarii, cerțile autorilor și caracterul lui Jaques I au fost adjudecate într'un singur tot cu suma de 6250 fr., Biografia lordului George Bentinck a fost cumpărată cu 26 livre (625 franci). Manuscrisul Junele Duce, scris în 1851, a fost vândut cu 5000 fr.; Veneția 2250 fr.; Contarins Fleming, pe care lordul Beaconsfield l'a scris în timpul călătoriei sale în Palestina, a fost vândut cu 5000 fr., Atroy, 3500; Ixion la cer, care n'are de cât 28 de pagine, 2250 fr. Toate aceste manuscripte sunt bine păstrate; scrierea e foarte frumoasă, pare că e caligrafică. Nu sunt de cât puține stersături și vorbele aproape peste tot sunt unite una cu alta. Dl Disraeli scria une-ori o frasă întregă fără ca condeiu-i să părăsescă hârtia, ceea ce dovedesce o extraordinară facilitate de compozițiune. În total, licitațiunea a produs suma de 7273 livre (181,825 fr.)

Cometa. Citim în „Le Temps“: Dl Berthelot comentând la Academia analiză spectrală a cometei făcută de dl Huggins, care reveleză în nucleu existența carbonului, a hydrogenului și a azotului, observă că aceste spectre caracterisă acetylenul și acidulecyanhydric, și că aceste rezultate fac verisimile originea electrică a luminei proprii a cometelor. Flammarion a respuns dlui Faye adunând observațiunile făcute asupra cometei actuale, care sunt în favoarea nematerialității codelor cometare. Lipsa de dungi spectrale în coda propriu zisă, lipsa de polarizațiune în această regiune, deplina sa transparentă, dovedesc că nu este acolo de cât un fenomen luminos. Iluminațiunea electrică, foarte intensă în simburile nucleu mai slabă împrejur, s'ar prelungi în spațiu, gonită de electrisarea contrariă a sôrelui. Fenomenul neexplicat al acestor lungi codelor, imponderabile și transparente, ar fi numai o simplă escitare luminosă a eterului.

O epidemie de nebunie domnesce la Washington, dice „Curierul Statelor-Unite“. Un maniac a intrat țilele aceste la cartierul general a poliției pentru a se informă de domiciliul secretarului Blaine, pe care, un spirit i poruncise, să-l omore. El a oferit asemenea a esplică cum Guiteau fost împins d'o forță spirituală căreia n'nsedar ar fi ncercat să reziste. El a fost arestat. Un alt om, tinăr a intrat în biurourile lui „Herald“ pentru a declară că „Dumnezeu a întărit brațul și inspirat inima lui Guiteau“. Inventatorul unui „medicament brevetat“ s'a prezentat la casa albă, având cu el o unsore cu care dicea, că pôte vindeca pe președinte, și s'a n'furiat grozav că nu l'au primit în audiință. Puțin după miezul nopții, un mulatru cu numele Orlando Bell se introduse în casa albă și ceru secretarului Brown ca să-l conducă în odaia președintelui care, după cum dicea el, îl chiamase. După câteva minute de convorbire, secretarul se convinse că Bell eră nebun, și cu binișor îl conduse afară din palat. Pe când Grant eră președinte, erau numai doi nebuni mai mari în Statele-Unite: Abraham Joltz și John Biggins. Acest din urmă, admis într'o ții în presința lui Grant, i dise: „Președinte Grant! trebuie să-ți între odată n cap, că nu voi să te mai vęd uitându-te prin brôca ușii dela odaia mea de culcare. De vei mai face astfel, te voi omori, o jur pe numele meu de Biggins“. Președintele răspunse, că are dreptate și că n locului lui ar face tot astfel. Biggins remase multămit.

Sicriul legeri. În Ierusalim s'a făcut acum de câteva săptămâni o descoperire, în sine fără importanță, dar care va da nascere la mari certări. S'a găsit adică o ladă, care a fost considerată de unii ca sicriul legeri lui Moise. Acesta însă nu este adevărat, de ore-ce sicriul în carei păstră Moise documentele eră de lemn și cu cercuri de aur, pe când această lădiță este de fier. Guvernatorul Ierusalimului întrebă pe învățații ovrei ce s'a făcut sicriul legeri, de ore-ce n'a fost jefuit nici de Asirieni nici de Romani. Acestia declarară că profetul Ieremia l'ar fi îngropat înainte de cucerirea sfinței cetăți; locul însă nu este cunoscut, de ore ce unii susțin că ar fi locul pe care fusese construit templul, ier alții muntele Nebo, în care este înmormântat Moise. Guvernatorul raportă despre toate aceste la Constantinopole și se așteptă acum o anchetă la locul templului; ier șeicul căruia i aparține muntele Nebo, a declarat, că va face singur o cercetare.

Telefonul în serviciul justiției. În Statele-Unite, telefonul a fost pus în serviciul justiției pentru a surprinde conversațiunile schimbate în temniță între deținuți. Michrofonul, permițând a deosebi sunetele emise într'o cameră, fără să fie trebuință ca gura celui ce vorbește să fie în contact imediat cu aparatul, la New-York au avut ideea d'a pune un michrofon în zidul celulei, acoperindu-i cu îngrigire deschidătura c'o hârtie supțire, pētrunsă de găuri mici abia vizibile. În această celulă au lăsat să între complicitii său rudele unui prevenit, apoi i-au lăsat să vorbească fără supraveghiător. Pe când ei vorbeiau, un aginte ținea urechia lipită de telefonul legat cu transmițetorul. Reușita a fost deplină. Prevenitul nebănuind că, în celule, zidurile pot ave urechi, se folosi de momentul când eră singur cu complicitii sei pentru a vorbi despre crima de care eră acusat. Justiția a dobândit astfel importante revelațiuni care altfel nu reușise să le aibă.

Proprietar, redactor răspundător și editor:

IOSIF VULCANU.